

Seletuskiri

„Haridus- ja teadusministri määruse „Haridus- ja teadusministri 23. jaanuari 2026. a määruse nr 4 „Eesti Teadusinfosüsteemi põhimäärus“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruse eelnõuga muudetakse Haridus- ja Teadusministeeriumi peetava Eesti Teadusinfosüsteemi töötajate ülesannete jaotust seoses riigi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia korralduse konsolideerimisega. Eelnõu kohaselt lisatakse Eesti Teadusinfosüsteemi volitatud töötlejaks Riigi Digikeskus, kelle ülesandeks saab korraldada andmekogu majutamist ja andmekogu toimimiseks vajaliku tehnilise taristu olemasolu ning täita nende ülesannetega seotud infoturbe-, tõrkehalduse ja taastamise ülesandeid.

Muudatus on osa riigi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia reformist, mille eesmärk on vähendada riigi IT-korralduse killustatust, koondada arendus- ja haldussuutlikkus suurematesse arenduskeskustesse, tugevdada ühtset juhtimist ning parandada avalike digiteenuste töökindlust, infoturvet ja kulutõhusust. Reformi raames kujundatakse Registrite ja Infosüsteemide Keskus ümber mitut valitsemisala teenindavaks Riigi Digikeskuseks ning sinna koondatakse muu hulgas Haridus- ja Teadusministeeriumi IT-osakonna teenused. Samal ajal säilib valitsemisalade vastutus teenuste sisu, prioriteetide ja äritellimuse eest.

Eesti Teadusinfosüsteemi puhul tähendab reform, et andmekogu sisuline juhtimine ja vastutava töötaja ülesanded jäävad Haridus- ja Teadusministeeriumile. Sihtasutus Eesti Teadusagentuur jätkab volitatud töötlejana eelkõige andmekogu sisulise haldamise, andmekvaliteedi, sisulise kasutajatoe, andmete kinnitamise ja väljastamisega seotud ülesannete täitmist. Riigi Digikeskusele antakse piiritletud tehnilised ülesanded, mis puudutavad andmekogu majutamist ja tehnilise taristu toimimist. Selline lahendus lähtub põhimõttest, et tehnilise konsolideerimisega ei anta üle seadusega määratud vastutava töötaja rolli, avaliku ülesande sisulist täitmist ega andmete töötlemisega seotud kaalutusotsuseid.

Eelnõuga täpsustatakse ühtlasi Eesti Teadusagentuuri ja Riigi Digikeskuse ülesannete piire. Eesti Teadusagentuurile jäävad andmete sisulise õigsuse kontrollimine, andmeandjatele järelepärimiste tegemine, andmete kinnitamine, kasutajaõiguste määramine ning piiratud juurdepääsuga andmete väljastamise üle otsustamine. Riigi Digikeskus vastutab oma ülesannete ulatuses tehnilise taristu, turvameetmete, tehniliste tõrgete kõrvaldamise ja taristu töö taastamise eest.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Haridus- ja Teadusministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik-andmekaitse spetsialist Mirjam Reinthal (mirjam.reinthal@hm.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu on seotud riigi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia reformi ning Riigi Digikeskuse käivitamisega. Riigi Digikeskuse loomisega seotud reformimaterjalide kohaselt koondatakse keskusesse mitme valitsemisala arendus- ja haldussuutlikkus, kuid andmekogude vastutava töötaja roll ei muutu.

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on viia Eesti Teadusinfosüsteemi põhimääruses sätestatud töötlejate ülesannete jaotus kooskõlla IT-konsolideerimise tulemusel kujuneva tegeliku töökorraldusega.

Kehtiva põhimääruse järgi on andmekogu vastutav töötleja Haridus- ja Teadusministeerium ning volitatud töötleja Sihtasutus Eesti Teadusagentuur. Haridus- ja Teadusministeeriumi ülesandena on muu hulgas sätestatud andmekogu tehnilise arendamise, haldamise ja majutamise korraldamine. Eesti Teadusagentuuri ülesannete hulka kuuluvad andmekogu haldamine, turvameetmete rakendamine, andmekvaliteedi ja kasutajatoe tagamine ning andmekogu kasutamise takistuste ja tõrgete kõrvaldamine.

IT-konsolideerimise tulemusel korraldab andmekogu majutamist ja selle toimimiseks vajalikku tehnilist taristut Riigi Digikeskus. Seetõttu tuleb Riigi Digikeskus nimetada põhimääruses tema tegelike ülesannete ulatuses volitatud töötlejaks ning eristada tema tehnilised ülesanded Eesti Teadusagentuuri sisulistest ja kasutajatega seotud ülesannetest.

Muudatuse järel on töötlejate rollijaotus järgmine.

Haridus- ja Teadusministeerium jääb andmekogu vastutavaks töötlejaks ning juhib andmekogu pidamist, määrab selle arendamise suuna, kehtestab andmete töötlemise ja juurdepääsu korra ning turvanõuded.

Eesti Teadusagentuur jätkab valdkondliku volitatud töötlejana, täites andmekogu sisulise haldamise, andmekvaliteedi, kasutajatoe, andmete kinnitamise, parandamise ja väljastamisega seotud ülesandeid.

Riigi Digikeskus saab tehniliseks volitatud töötlejaks, kes korraldab andmekogu majutamise, tagab andmekogu toimimiseks vajaliku tehnilise taristu olemasolu ning täidab selle ülesandega seotud turbe-, tõrkehalduse ja taastamise ülesandeid.

Muudatusega ei anta Riigi Digikeskusele õigust määrata andmekogu pidamise eesmärgi, otsustada andmete sisulise õigsuse üle ega teha andmetele juurdepääsu ja nende väljastamisega seotud sisulisi otsuseid.

Riigi Digikeskusele antakse üle eelkõige need tehnilised ülesanded, mida Haridus- ja Teadusministeerium seni täitis või korraldas seoses andmekogu majutamise, käitamisega ja tehnilise taristu toimimisega. Eesti Teadusagentuurilt ei anta Riigi Digikeskusele üle andmete sisulise haldamise, andmekvaliteedi, taotluste menetlemise, kasutajaõiguste sisulise määramise ega kasutajate valdkondliku nõustamise ülesandeid.

Tehnilise ülesande üleandmine ei tähenda, et Riigi Digikeskus otsustaks andmekogu arendamise eesmärkide või arendustööde sisulise prioriteedi üle. Haridus- ja Teadusministeerium jääb teenuse omanikuks ja vastutavaks töötlejaks ning määrab arendamise eesmärgid, prioriteedid, teenuse nõuded ja vastuvõetava teenustaseme. Eesti Teadusagentuur koondab kasutajate ja andmehaldusega seotud arendusvajadused, osaleb nende sisulises täpsustamises ning teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile muudatusettepanekuid. Riigi Digikeskus kavandab ja teostab või korraldab tehnilised tööd talle antud ülesannete ulatuses.

Tõrgete lahendamisel säilib töötlejate koostöökohustus. Eesti Teadusagentuur võtab vastu kasutajate sisulised pöördumised ning osaleb probleemi ja selle mõju tuvastamises. Kui probleem on seotud andmete sisu, kasutajaõiguse, taotluse menetlemise või muu valdkondliku toiminguga, lahendab selle Eesti Teadusagentuur koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

Kui probleem tuleneb andmekogu tehnilisest taristust või Riigi Digikeskuse vastutusalasse kuuluvast tehnilisest teenusest, lahendab selle Riigi Digikeskus. Mitut vastutusvaldkonda puudutav tõrge lahendatakse töötajate koostöös.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist. Esimese paragrahvida muudetakse Eesti Teadusinfosüsteemi põhimäärust ja teises paragrahvis sätestatakse määruse jõustumine.

3.1. Eelnõu § 1 punkt 1

Põhimääruse § 2 lõike 2 punkti 7 muudatusega jäetakse Haridus- ja Teadusministeeriumi ülesandeks andmekogu tehnilise arendamise ja haldamise korraldamine ning jäetakse sätest välja andmekogu majutamise korraldamine. Muudatus on vajalik, sest andmekogu majutamise ja selleks vajaliku tehnilise taristu tagamise ülesanne antakse Riigi Digikeskusele.

Andmekogu tehnilise arendamise ja haldamise korraldamine jääb täielikult Haridus- ja Teadusministeeriumi ülesandeks. See hõlmab muu hulgas andmekogu tarkvara arendamise, muutmise, hooldamise ja tehnilise haldamise korraldamist ning nende tegevuste eesmärkide, nõuete ja prioriteetide määramist. Riigi Digikeskusele ei anta üle andmekogu tarkvara arendamist ega rakenduse tehnilist haldamist.

Riigi Digikeskusele antav majutamise ülesanne hõlmab andmekogu majutuskeskkonna ning majutamiseks vajaliku tehnilise taristu olemasolu ja toimimise tagamist. Majutamise ülesandega on seotud selles keskkonnas ja tehnilises taristus rakendatavad turvameetmed, taristu tõrgete kõrvaldamine ning taristu töö taastamine. Majutamise ülesanne ei hõlma andmekogu funktsionaalsuse arendamist, rakenduse tehnilist haldamist ega rakenduse tarkvarast tulenevate tõrgete kõrvaldamist.

3.2. Eelnõu § 1 punktid 2 ja 3

Põhimääruse § 2 lõikes 3 nimetatakse andmekogu volitatud töötajatenä Sihtasutus Eesti Teadusagentuur ja Riigi Digikeskus.

Kuna volitatud töötajaid on edaspidi kaks, jäetakse välja kehtivas sättes kasutatud määratlus, mille kohaselt tähendas mõiste „volitatud töötaja“ ainult Eesti Teadusagentuuri. Põhimääruse § 2 lõike 4 sissejuhatavat lauset täpsustatakse selliselt, et lõikes loetletud ülesanded on just Eesti Teadusagentuuri ülesanded.

3.3. Eelnõu § 1 punktid 4–6

Põhimääruse § 2 lõike 4 punktides 2, 5 ja 8 täpsustatakse Eesti Teadusagentuuri ülesandeid, et vältida nende kattumist Riigi Digikeskuse ülesannetega.

Punkti 2 kohaselt rakendab Eesti Teadusagentuur andmekogu turvanõuetele vastavaid turvameetmeid oma ülesannete täitmisel. Täpsustus väljendab, et kumbki volitatud töötaja vastutab turvameetmete rakendamise eest oma ülesannete ja kontrolli all oleva tegevuse ulatuses.

Punkti 5 kohaselt tagab Eesti Teadusagentuur andmeandjatele ja kasutajatele vajaliku sisulise kasutajatoe ning tehnilise kasutajatoe oma ülesannete ulatuses. Muudatusega ei võeta Eesti

Teadusagentuurilt ära kasutajatoe ülesannet, kuid eristatakse kasutajate sisuline abistamine Riigi Digikeskuse vastutusest tehnilise taristu ja selle toimimise eest.

Punkti 8 kohaselt kõrvaldab Eesti Teadusagentuur koostöös vastutava töötleja ja Riigi Digikeskusega oma ülesannete ulatuses andmekogu kasutamise takistused ja tõrked. Muudatus võimaldab lahendada tõrkeid koostöös, kuid väldib olukorda, kus Eesti Teadusagentuur vastutaks üksinda Riigi Digikeskuse korraldatava tehnilise taristu töö eest.

3.4. Eelnõu § 1 punkt 7

Põhimääruse §-i 2 täiendatakse lõigetega 5 ja 6, milles sätestatakse Riigi Digikeskuse ülesanded volitatud töötlejana ning õigus kasutada nende ülesannete täitmiseks teise riigiasutuse või eraõigusliku juriidilise isiku teenuseid.

Riigi Digikeskus korraldab andmekogu majutamise ning tagab majutamiseks vajaliku tehnilise taristu olemasolu ja toimimise. Majutamise all mõistetakse andmekogu tarkvara tööks vajaliku tehnilise keskkonna ja taristu võimaldamist ning selle keskkonna ja taristu töökindluse tagamist. Majutamisega seotud ülesanded hõlmavad Riigi Digikeskuse vastutusalasse kuuluvas majutuskeskkonnas ja tehnilises taristus turvameetmete rakendamist, taristu toimimise seiret, taristust tulenevate tõrgete kõrvaldamist ning taristu töö taastamist.

Riigi Digikeskusele ei anta üle andmekogu tehnilist arendamist ega rakenduse tehnilist haldamist. Riigi Digikeskuse ülesannete hulka ei kuulu andmekogu tarkvara funktsionaalsuse muutmine, arendustööde korraldamine, rakenduse konfiguratsiooni- või versioonihaldus ega rakenduse tarkvarast tulenevate vigade kõrvaldamine, välja arvatud juhul, kui konkreetne toiming on vajalik Riigi Digikeskuse vastutusalasse kuuluva majutuskeskkonna või tehnilise taristu toimimise tagamiseks. Need tegevused jäävad vastutava töötleja korraldada.

Tõrke lahendamise eest vastutav töötleja määratakse tõrke põhjuse ja töötlejale määratud ülesannete järgi. Riigi Digikeskus vastutab majutuskeskkonnast või tema vastutusalasse kuuluvast tehnilisest taristust tuleneva tõrke kõrvaldamise eest. Rakenduse tarkvarast, funktsionaalsusest või tehnilisest haldamisest tuleneva tõrke kõrvaldamise korraldab Haridus- ja Teadusministeerium. Eesti Teadusagentuur kõrvaldab oma ülesannete ulatuses andmete, kasutajaõiguste, sisuliste tööprotsesside ja kasutajatoega seotud takistused ning osaleb tõrke põhjuse väljaselgitamises.

Riigi Digikeskus võib lõikes 5 nimetatud ülesannete täitmiseks kasutada teise riigiasutuse või eraõigusliku juriidilise isiku teenuseid. Kui teenuseosutaja töötleb selle käigus Riigi Digikeskuse nimel isikuandmeid, on põhimääruse säte käsitletav vastutava töötleja üldise kirjaliku loana teise volitatud töötleja kaasamiseks IKÜM art 28 mõttes.

Poolte koostöökokkuleppes nähakse ette, et Riigi Digikeskus teavitab vastutavat töötlejat enne teise volitatud töötleja lisamist või asendamist. Riigi Digikeskus peab teise volitatud töötlejaga sõlmitavas lepingus tagama, et sellele kohaldatakse vähemalt samu andmekaitse-, infoturbe-, konfidentsiaalsus- ja toimepidevusnõudeid, mida Riigi Digikeskus peab täitma. Teenuseosutaja kaasamine ei muuda Riigi Digikeskuse vastutust Haridus- ja Teadusministeeriumi ees.

3.5. Eelnõu § 1 punkt 8

Põhimääruse sätetes, milles mõistega „volitatud töötleja“ on kehtiva regulatsiooni järgi silmas peetud Eesti Teadusagentuuri, asendatakse see mõiste Eesti Teadusagentuuri nimetusega vastavas käändes.

Muudatus hõlmab § 25 teist lauset, § 31 lõiget 1, § 35 lõiget 4, § 38 punkti 3 ning § 39 lõikeid 1 ja 3. Nendes sätetes käsitletakse füüsilise isiku esitatud andmete kinnitamist, Eesti teadustaristu teekaardile kuuluvate objektide andmekogusse kandmist, andmeandjale järelepärimise tegemist, kasutajatunnuse ja parooli väljastamist, kasutajaõiguste määramist ning piiratud juurdepääsuga andmete väljastamise või sellest keeldumise üle otsustamist. Need on Eesti Teadusagentuuri sisulise andmehalduse ja kasutajate teenindamisega seotud ülesanded ning neid ei anta tehnilise taristu eest vastutavale Riigi Digikeskusele.

3.6. Eelnõu § 1 punkt 9

Põhimääruse § 35 lõikes 3 eristatakse andmete sisulise parandamise ülesanne ja tehnilise töötleja teavitamiskohustus.

Kui ebaõiged andmed avastab Haridus- ja Teadusministeerium või Eesti Teadusagentuur või neid teavitatakse andmete ebaõigsusest, kontrollib vastutav töötleja või Eesti Teadusagentuur andmete õigsust ning parandab ebaõiged andmed.

Riigi Digikeskusele ei anta õigust hinnata andmete sisulist õigsust ega andmeid iseseisvalt parandada. Kui ebaõiged andmed avastab Riigi Digikeskus või teda teavitatakse nende ebaõigsusest, peab ta sellest viivitamata teavitama Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Eesti Teadusagentuuri. Selline lahendus vastab Riigi Digikeskuse tehnilisele rollile ning tagab, et andmete parandamise üle otsustab selleks sisuliselt pädev töötleja.

3.7. Eelnõu § 1 punkt 10

Põhimääruse § 39 lõikes 6 eristatakse sisuline juurdepääsu piiramise otsus ja tehnilise juurdepääsu ajutine piiramine turvaintsidendi korral.

Haridus- ja Teadusministeeriumil ning Eesti Teadusagentuuril säilib õigus andmetele ligipääsu piirata või keelata, kui andmevahetus tekitab või võib tekitada riski andmete konfidentsiaalsusele, käideldavusele või terviklusele.

Riigi Digikeskus võib oma ülesannete ulatuses piirata tehnilist juurdepääsu andmekogule, kui see on vajalik andmekogu või selle andmete turvalisust ohustava intsidendi ennetamiseks või kõrvaldamiseks. Riigi Digikeskus peab sellisest piirangust viivitamata teavitama Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Eesti Teadusagentuuri.

Muudatus annab Riigi Digikeskusele võimaluse reageerida viivitamata tehnilisele turvaohule, kuid ei anna talle üldist pädevust otsustada, kellel on õigus andmekogu andmetele juurde pääseda.

3.8. Eelnõu § 1 punkt 11

Põhimääruse § 41 muudatusega jäetakse välja täpsustus, mille kohaselt rahastatakse andmekogu pidamist ning hooldus- ja arendustöid üksnes vastutava töötleja eelarve kaudu. Muudatuse järel rahastatakse andmekogu pidamist ning hooldus- ja arendustöid riigieelarvest.

Muudatus võimaldab korraldada rahastamist kooskõlas IT-konsolideerimise tulemusel kujuneva ülesannete ja eelarvejaotusega. Haridus- ja Teadusministeerium vastutab jätkuvalt andmekogu teenuse sisu, eesmärkide, prioriteetide ja arendusvajaduste määramise eest. Riigi

Digikeskuse eelarvest või tema kaudu rahastatakse neid tehnilisi teenuseid ulatuses, milles vastavad ülesanded ja vahendid antakse konsolideerimise käigus Riigi Digikeskusele üle.

Põhimääruses ei määrata konkreetsete kulude jaotust asutuste eelarvete vahel, sest see sõltub riigieelarve koostamisel tehtavatest otsustest ning Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Riigi Digikeskuse vahel kokku lepitud teenuste ulatusest. Teenuste rahastamise, mahu, hinna kujunemise, eelarve kavandamise ja muudatuste tellimise põhimõtted määratakse kindlaks asutustevahelises koostöökokkuleppes.

3.9. Eelnõu § 2

Eelnõu kohaselt jõustub määrus 1. jaanuaril 2027. Jõustumisaeg on seotud Riigi Digikeskuse tegevuse kavandatud alustamise ja IT-konsolideerimise töökorralduse rakendamisega.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse ülevõtmisega.

Isikuandmete töötlemisel kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679. Eelnõuga piiritletakse volitatud töötlejate ülesanded ning säilitatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi kui vastutava töötleja otsustus- ja kontrollipädevus.

5. Määruse mõjud

5.1. Mõju riigiasutuste töökorraldusele

Määruse peamine mõju on Eesti Teadusinfosüsteemi pidamisega seotud tehniliste ülesannete ümberjaotamine. Haridus- ja Teadusministeerium jääb andmekogu vastutavaks töötlejaks ja säilitab andmekogu sisulise juhtimise. Eesti Teadusagentuur jätkab andmekogu valdkondliku volitatud töötlejana. Riigi Digikeskusele antakse andmekogu majutamise ja tehnilise taristu toimimisega seotud ülesanded.

Muudatus eeldab Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Teadusagentuuri ja Riigi Digikeskuse töökorralduse kooskõlastamist. Täpsemalt tuleb kokku leppida teenustasemed, infoturbe- ja toimepidevusnõuded, tõrgete lahendamise ja teavitamise kord, ligipääsud, aruandlus, järelevalve ning teenuseosutajate kaasamise tingimused.

Muudatus vähendab Haridus- ja Teadusministeeriumi vahetut osalemist andmekogu majutamise, käitamise ja tehnilise taristu igapäevases korraldamises. Samal ajal säilib ministeeriumil vastutava töötlejana kohustus määrata teenuse eesmärgid, prioriteedid ja nõuded, kontrollida volitatud töötlejate tegevust ning korraldada töötlejatevahelist koostööd.

Eesti Teadusagentuuri sisulised ülesanded ja kasutajate teenindamise roll üldjuhul ei muutu. Töökorraldus muutub eelkõige tehniliste tõrgete lahendamisel, sest tehnilise taristu ja käitamisega seotud probleemide lahendamisse lisandub Riigi Digikeskus. Eesti Teadusagentuur peab suutma eristada sisulisi ja tehnilisi pöördumisi ning edastada tehnilised küsimused kokkulepitud korras Riigi Digikeskusele.

Riigi Digikeskusele lisandub kohustus tagada talle üle antavate ETISE majutamise tehniliste teenuste käitamine, töökindlus, seire, turvalisus, tõrgete lahendamine ja taastamine kokkulepitud teenustasemel. Täpne mõju asutuste töökohtadele ja töömahule sõltub üleantavate teenuste, tööprotsesside, lepingute ja vahendite lõplikust ulatusest.

5.2. Mõju andmekaitsele ja infoturbele

Eelnõu tagab töötajate ülesannete läbipaistvuse, sest põhimääruses nimetatakse eraldi andmekogu sisulisi ja tehnilisi ülesandeid täitvad volitatud töötajad ning määratakse nende ülesannete ulatus.

Muudatusega ei laiendata andmekogus töödeldavate andmete koosseisu, töötlemise eesmärke ega andmetele juurdepääsu omavate isikute ringi. Samuti ei muudeta andmete säilitamise tähtaegu ega andmete avalikustamise tingimusi.

Riigi Digikeskus peab oma ülesannete täitmisel järgima andmekogu turvanõudeid ja rakendama vajalikke turvameetmeid. Tehnilise turvaintsidendi korral saab Riigi Digikeskus piirata tehnilist juurdepääsu andmekogule, kuid peab sellest viivitamata teavitama Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Eesti Teadusagentuuri.

5.3. Mõju Eesti Teadusinfosüsteemi kasutajatele ja andmeandjatele

Eelnõuga ei muudeta andmekogu eesmärki, ülesehitust, andmekoosseisu ega andmete esitamise põhimõtteid. Seetõttu ei kaasne kasutajatele ja andmeandjatele uusi sisulisi kohustusi.

Kasutajate vaatest säilib Eesti Teadusagentuuri roll sisulise kasutajatoe osutamisel, kasutajaõiguste määramisel ja andmete kvaliteediga seotud küsimuste lahendamisel. Riigi Digikeskus vastutab tema ülesannete ulatuses tehnilise taristu ja selle toimimise eest.

Muudatuse rakendamisel tuleb tagada teenuse järjepidevus ning kasutajatele selge tugikorraldus, et sisulised ja tehnilised küsimused suunataks pädevale töötajale.

Kasutaja jaoks ei muutu ETISe eesmärk, andmekoosseis ega andmete esitamise ja kasutamise põhimõtted. Samuti ei muutu Eesti Teadusagentuuri roll peamise sisulise kasutajatoe osutajana.

Muudatus võib mõjutada tehniliste tõrgete lahendamise töökorraldust, sest tehnilise taristuga seotud tõrgete lahendajaks saab Riigi Digikeskus. Uue osapoole lisandumine ei tohi muuta kasutaja jaoks abi saamist keerulisemaks ega pikendada tõrgete lahendamise aega. Selle vältimiseks tuleb enne muudatuse rakendamist kindlaks määrata kasutajatoe kontaktpunktid, pöördumiste suunamise kord, tõrgete prioriteedid, reageerimis- ja lahendamisajad, osapoolte teavitamiskohustused ning kasutajate teavitamise kord ulatusliku tõrke korral.

Muudatuse eeldatav positiivne mõju seisneb võimaluses rakendada tehnilise taristu, seire, infoturbe ja toimepidevuse ülesannetes keskmast pädevust ja ühetaolisemaid nõudeid. Positiivne mõju realiseerub siiski üksnes juhul, kui Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Teadusagentuuri ja Riigi Digikeskuse vastutus, koostöökanalid ja teenustasemed on enne ülesannete üleandmist selgelt kokku lepitud ning tehnilise teenuse osutamiseks on tagatud vajalikud vahendid

5.4. Majanduslik ja sotsiaalne mõju

Eelnõu ei muuda ettevõtjate, kohaliku omavalitsuse üksuste ega füüsiliste isikute õigusi ja kohustusi. Eelnõul puudub otsene sotsiaalne, regionaalne ja keskkonnamõju.

Eelnõu kaudne mõju seisneb võimaluses korraldada andmekogu tehnilise taristu teenuseid keskmalt ning rakendada ühtlasemaid infoturbe- ja töökindlusnõudeid. Riigi IT-reformi

üldine eesmärk on vähendada killustatust ja dubleerimist, parandada kulude juhtimist, tugevdada küberturvalisust ning suurendada digiteenuste kvaliteeti ja arendusvõimekust.

6. Määruse rakendamise seotud tegevused, kulud ja tulud

Määruse rakendamine eeldab Eesti Teadusinfosüsteemiga seotud tehniliste teenuste, lepingute, õiguste, kohustuste ja tööprotsesside ülevaatamist ning vajaduse korral ümberkorraldamist.

Määruse rakendamise täpne rahaline mõju sõltub IT-konsolideerimise käigus tehtavatest teenuse-, eelarve-, vara- ja lepingulistest otsustest. Eelnõu ise ei muuda Eesti Teadusinfosüsteemi andmekoosseisu ega loo uut digiteenust, kuid toob kaasa süsteemi majutamise ja tehnilise taristu korralduse muutmise. Seetõttu tuleb kulud ja üleantavad vahendid täpsustada konsolideerimise rakendamise käigus.

Kohaliku omavalitsuse üksustele määruse rakendamisega uusi ülesandeid ega kulusid ei kaasne.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027.

Jõustumisaja määramisel on lähtutud Riigi Digikeskuse tegevuse kavandatud algusest ning vajadusest viia Eesti Teadusinfosüsteemi põhimääruses sätestatud töötlejamudel samaks ajaks kooskõlla IT-konsolideerimise tulemusel kujuneva töökorraldusega. Riigi Digikeskuse põhimääruse materjalides on keskuse tegevuse alguseks samuti kavandatud 1. jaanuar 2027.

8. Eelnõu koostöölastamine

Eelnõu esitatakse koostöölastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Sihtasutusele Eesti Teadusagentuur, Registrate ja Infosüsteemide Keskusele ning Andmekaitse Inspeksioonile.